

Viktigare lagar och förordningar inför årsskiftet 2017/2018

Innehållsförteckning

Inledning	5
Information om svensk lagstiftning	5
Statsrådsberedningen	6
Arbetsmarknadsdepartementet	7
Ett nytt regelverk för nyanlända invandrades etablering i arbets- och samhällslivet	7
Justering av takbeloppet för stöd för nystartsjobb	8
Justering av takbelopp och ändrad subventionsgrad inom det särskilda anställningsstödet	8
Justering av takbeloppet för lönebidrag och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	8
Förstärkning av främjandemedel som syftar till att påskynda nyanländas etablering på arbetsmarknaden.....	9
Finansdepartementet	10
Sänkt moms på guidning av naturområden för ökad naturturism	10
Ändrad mervärdesskatteplikt för fartyg.....	11
Sänkt skatt för pensionärer.....	11
Sänkt skatt för personer med sjuk- och aktivitetsersättning.....	11
Höjd skatt för personer bosatta utomlands.....	12
Ändrad beräkning av förmånsvärde för tjänstebil.....	12
Lättnader i beskattningen av personaloptioner i vissa fall.....	13
Utvidgat växa-stöd till den först anställda – sänkta arbetsgivaravgifter för aktiebolag och handelsbolag	13
Högre skatt på sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring	14
En ny kommunallag skapar förbättrade möjligheter för den lokala demokratin	14
Bättre förutsättningar för fondsparande och hållbara val	15
Nya regler om marknader för finansiella instrument	15
Finansinspektionen får fler verktyg för makrotillsyn	15
Upphandlingsmyndigheten får utökat uppdrag om rättslig rådgivning om statsstöd till kommuner och landsting	16
Höjt transporttillägg vid transport av punktskattepliktiga varor	16
Avskaffad reklamskatt för annonser i periodiska publikationer	17
Försvarsdepartementet	18
Generalläkaren byter namn till försvarsinspektören för hälsa och miljö.....	18
Ett nytt regemente placeras på Gotland.....	18
Medinflytandet för totalförsvarspliktiga förnyas och moderniseras	19
Justitiedepartementet	20
Tydligare befogenheter för polisen när de verkställer beslut om avvisning eller utvisning.....	20
Nya regler om att inhämta bevis inom EU och ny lag om europeisk utredningsorder	21

Möjlighet att avstå från återkallelse av uppehållstillstånd när arbetsgivaren självant har avhjälpt brister	21
Ett nationellt centrum mot våldsbejakande extremism inrättas	22
Skyddet för offentligt ställdas privata kontaktuppgifter och fotografiska bilder på intranät förstärks	22
En tidsbegränsad vapenamnesti genomförs våren 2018	23
Skärpta straff för grova vapenbrott och grova brott avseende explosiva varor	23
Strängare straff mot vuxnas kontakter med barn i sexuellt syfte	24
Skyddet för den personliga integriteten stärks	24
Större möjligheter att utesluta advokater ur Advokatsamfundet	25
Ersättning till rättsliga biträden beräknas enligt ny modell	25
Kulturdepartementet	26
Fri tillgång till Riksarkivets forskningsarkiv	26
Fler kommuner och landsting blir förvaltningsområde för minoritetsspråk	26
Kulturmiljölagen utvidgas till att gälla även inom ett större område i anslutning runt Sveriges kust	27
Ansökningsavgift för att använda metallsökare	27
Miljö- och energidepartementet	28
Tydligare regler för att bedöma miljöpåverkan	28
Miljöprövningsmyndigheterna får möjlighet att göra samlade prövningar	28
Nya regler om avgifter på elområdet	29
Större möjlighet att använda biogas i naturgasnätet	29
Naturvårdsverket blir tillståndsmyndighet för utsläppsrätter	29
Tydligare finansiering för att hantera kärnavfall	30
Förändrade kriterier för att biodrivmedel och flytande biobränslen ska anses hållbara	30
Tillsynsansvaret för EU:s kvicksilverförordning övergår till kommuner, länsstyrelser och Kemikalieinspektionen	31
Näringsdepartementet	32
Gemensamma standarder för att ladda fordon som drivs av el eller vätgas	32
Kraven på postförsändelser ändras	33
Konkurrensverket får besluta om företagskoncentrationer	33
Enklare regler för sjöfarten	33
Fiskelagen anpassas till EU och ger ökade befogenheter vid överträdelser	34
Fler företag kan få förskottsutbetalningar av stöd från Europeiska havs- och fiskerifonden	34
Förare som använder mobiltelefon under färd får inte hålla den i handen	35
Regeringen får möjlighet att ändra kraven tillfälligt i plan- och bygglagen om det kommer många asylsökande	35
Socialdepartementet	36
Ett mer ändamålsenligt klagomålssystem i hälso- och sjukvården	36
Ökad samverkan inför det att en patient skrivs ut från slutna hälso- och sjukvård	37
Nytt särskilt bidrag inom bostadsbidraget för barn som bor växelvis ersätter underhållsstödet	37
Höjd riksnorm för beräkning av försörjningsstöd för 2018	38
Bättre förmåner för vård av sjuk närstående och enklare överföring av premiepensionsrätt mellan makar	38
Ändrad anmälningsskyldighet för Barnombudsmannen	39
Höjt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd	39
Ekonomiskt stöd i väntan på slutligt beslut om sjukpenning	40
Höjt barnbidrag	40

Utbildningsdepartementet	41
Skolstart vid sex års ålder	41
Ändringar om språk, betyg och timplan i grundskolan	42
Nationella prov får större betydelse och digitaliseras	42
Tydligare riktlinjer för politisk information i skolundervisning	43
Fortsatt stöd till ökad undervisningstid i svenska för nyanlända elever	43
Rätt för nyanlända att fullfölja introduktionsutbildning vid flytt till en annan kommun	44
Enklare att ansöka om lärarlegitimation för utländska medborgare	44
Malmö högskola blir Malmö universitet	44
Fortsatt möjlighet att behandla personuppgifter för forskning om vad arv och miljö betyder för människors hälsa	45
Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft	45
Utrikesdepartementet	47
Ökad tydlighet om Sveriges gränser i havet och ökade möjligheter att utöva kontroll	47

Inledning

Den här sammanställningen innehåller ett urval av de lagar och förordningar som träder i kraft runt årsskiftet 2017/2018, både sådana som är nya och ändringar i befintliga.

Lagar och förordningar anger spelreglerna för vårt samhälle. En ny lag blir till genom att regeringen lämnar ett förslag, en proposition, till riksdagen. Efter att något av riksdagens utskott har bearbetat propositionen fattar riksdagen beslut om den nya lagen. Därefter utfärdar regeringen lagen, vilket innebär att den publiceras och blir känd. En ny förordning kan regeringen själv besluta om utan att lägga fram den för riksdagen.

Både lagar och förordningar publiceras i Svensk författningssamling (SFS). Varje lag och förordning har ett unikt nummer i SFS.

Om du vill veta mer om propositioner, lagar och förordningar hittar du information på lagrummet.se. Lagrummet är en gemensam webbplats för den offentliga förvaltningens rättsinformation och innehåller länkar till rättsinformation hos regering, riksdag, domstolar och statliga myndigheter.

Lagstiftningsprocessen finns beskriven under rubriken ”Så styrs Sverige” på regeringen.se.

Den här sammanställningen kan laddas ner på regeringen.se. Vid publicering av sammanställningen har vissa lagar ännu inte hunnit få några SFS-nummer. Det gäller nummer som slutar på ”000” (till exempel 2017:000).

Den här sammanställningen är också översatt till engelska – Key acts and ordinances – och finns på government.se.

Information om svensk lagstiftning

Lagrummet: lagrummet.se

Regeringens och Regeringskansliets webbplats: regeringen.se

Regeringskansliets rättsdatabaser: <http://rkrattsbaser.gov.se>

Sveriges riksdags webbplats: riksdagen.se

Statsrådsberedningen

Statsrådsberedningen har ansvar för att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet. I Statsrådsberedningen finns statsministerns kansli och samordnings- och energiministerns kansli. Därutöver finns samordningskansliet, förvaltningschefens kansli, rättschefens kansli, granskningskansliet och kansliet för samordning av EU-frågor. I statsministerns kansli ingår även innovationsrådets kansli.

Kontakt

Presskontakt hos statsminister Stefan Löfven:

Pressekreterare Ingela Nilsson

Tfn 072-551 41 16

Pressekreterare Jonatan Holst

Tfn 072-227 85 35

Presskontakt hos samordnings- och energiminister Ibrahim Baylan:

Pressekreterare Gunilla Hjalmarson

Tfn 072-545 70 79

Till årsskiftet 2017/2018 träder inga lagar i kraft inom Statsrådsberedningens ansvarsområden.

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsmarknadsdepartementet ansvarar för frågor som rör en väl fungerande arbetsmarknad. Hit hör insatser för unga i jobb, matchning, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslöshetsförsäkringen samt frågor om arbetsrätt och arbetsmiljö, så att alla människor har möjlighet att delta i arbetslivet med goda arbetsvillkor. Departementet har också samordningsansvar för nyanländas etablering.

Kontakt

Presskontakt hos arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson:
Pressekreterare Natali Sial
Tfn 072-520 54 49

Ett nytt regelverk för nyanlända invandrares etablering i arbets- och samhällslivet

Ny lag: Lag (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

Nya förordningar: Förordning (2017:820) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser

Ändringar: Följdändringar och anpassningar i ett antal lagar och förordningar, bland annat i socialförsäkringsbalken och förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:175 Ett nytt regelverk för nyanlända invandrares etablering i arbets- och samhällslivet

SFS: 2017:584–597, 2017:819 och 2017:820, 2017:1161–1176

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Ett nytt regelverk för nyanländas etablering ersätter det tidigare. Syftet är att underlätta och påskynda vissa nyanlända invandrares etablering i arbets- och samhällslivet. Den nya lagen reglerar i huvudsak det statliga ansvaret för etableringsinsatser. I övrigt harmoniseras regelverket i större utsträckning med vad som gäller för övriga arbetssökande. Den s.k. rättigheten till etableringsplan tas bort och ersätts med anvisning till det arbetsmarknadspolitiska programmet etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Förordningen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare innehåller bestämmelser om programmets innehåll och hur länge

en nyanländ får ta del av etableringsinsatser. Bland annat införs en utbildningsplikt.

Reglerna om ersättning för deltagare inom det nya programmet harmoniseras i möjligaste mån med reglerna för ersättning för deltagare i andra arbetsmarknadspolitiska program. Kraven på individen tydliggörs. Liksom deltagare i andra arbetsmarknadspolitiska program kan en nyanländ varnas eller stängas av från sin ersättning under en kortare eller längre tid. Handläggningen av etableringsersättningen flyttas från Arbetsförmedlingen till Försäkringskassan.

Justering av takbeloppet för stöd för nystartsjobb

Ändring: Förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb

SFS: 2017:885

Ikraftträdande: 1 november 2017

Ändringen innebär att takbeloppet för stöd för nystartsjobb sänks.

Justering av takbelopp och ändrad subventionsgrad inom det särskilda anställningsstödet

Ändring: Förordningen (2015:503) om särskilt anställningsstöd

SFS: 2017:886

Ikraftträdande: 1 november 2017

Ändringarna innebär att takbeloppen för särskilt anställningsstöd för deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin, i form av extratjänst och instegsjobb, höjs. Ändringarna innebär också att subventionsgraden för särskilt anställningsstöd för deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin sänks.

Justering av takbeloppet för lönebidrag och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare

Ändring: Förordningen (2017:462) om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

SFS: 2017:887

Ikraftträdande: 1 november 2017

Ändringen innebär att takbeloppet för lönebidrag och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare höjs.

Förstärkning av främjandemedel som syftar till att påskynda nyanländas etablering på arbetsmarknaden

Ändring: Förordningen (2015:848) om statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser i syfte att påskynda nyanlända invandrares etablering på arbetsmarknaden

SFS: 2017:888

Ikraftträdande: 13 november 2017

Det tydliggörs att statsbidrag får lämnas för främjande- och utvecklingsinsatser som syftar till att påskynda de nyanländas etablering på arbetsmarknaden genom att stärka deras kunskaper i svenska. Målgruppen utvidgas till att utöver nyanlända också omfatta personer utan erfarenhet av svenskt arbetsliv eller med begränsad sådan erfarenhet. Dessutom ändras förordningen så att Arbetsförmedlingen själv får bestämma tidpunkt för när ansökningar ska komma in och när en redovisning av de mottagna medlen ska göras.

Finansdepartementet

Finansdepartementet ansvarar för frågor som rör statens ekonomi. Det handlar om samordning av statens budget, prognoser och analyser, skattefrågor samt styrning och förvaltning av statens verksamhet. Dessutom ansvarar departementet för frågor som rör finansmarknad och konsumentlagstiftning.

Kontakt

Presskontakt hos finansminister Magdalena Andersson:

Pressekreterare Gösta Brunnander

Tfn 072-544 28 66

Pressekreterare Isabel Lundin

Tfn 076-296 46 38

Presskontakt hos civilminister Ardalan Shekarabi:

Pressekreterare Matilda Malmquist Glas

Tfn 070-367 03 64

Presskontakt hos finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund:

Pressekreterare Anna Söderström

Tfn 072-532 17 13

Sänkt moms på guidning av naturområden för ökad naturturism

Ändring: Mervärdesskattelagen (1994:200)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018

SFS: 2017:1205

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Ändringen innebär att mervärdesskatten sänks från 25 procent till 6 procent på guidning av naturområden. De områden som omfattas av förslaget är naturområden utanför tätort samt nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden. Syftet är att öka möjligheterna att bedriva naturturism, inte minst i mindre företag och utanför storstadsområdena. Med sänkningen likställs naturturism med liknande turisttjänster. Den guidning som omfattas av förslaget kan vara en rundvandring eller tur med en person som förmedlar särskild kunskap eller

upplevelse längs rundvandringen eller turen. Guidningen kan också bestå av att en person visar vägen i ett specifikt naturområde.

Ändrad mervärdesskatteplikt för fartyg

Ändringar: Mervärdesskattelagen (1994:200), lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m., lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:16 Mervärdesskatt vid omsättning som avser fartyg samt deklarationstidpunkt i vissa fall

SFS: 2017:1196, 2017:1197 och 2017:1198

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Undantaget från mervärdesskatteplikt för försäljning av vissa fartyg begränsas till fartyg som används på öppna havet och fraktar passagerare mot betalning eller används för handels-, industri- eller fiskeriverksamhet. Fartyg som används för sjöräddning, assistans eller kustfiske omfattas också. Undantaget från mervärdesskatteplikt gäller även de flesta varor för förbrukning och försäljning ombord samt för tjänster avsedda för dessa fartyg.

Sänkt skatt för pensionärer

Ändring: Inkomstskattelagen (1999:1229)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018 (volym 1a, avsnitt 6.2)

SFS: 2017:1212

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Skatten sänks ytterligare för pensionärer. Ändringen innebär en förstärkning av det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets början har fyllt 65 år. Förstärkningen sker genom att grundavdragsbeloppet höjs för alla som har en inkomst mellan 123 700 kronor och 416 300 kronor per år 2018.

Sänkt skatt för personer med sjuk- och aktivitetsersättning

Ändring: Inkomstskattelagen (1999:1229), skatteförfarandelagen (2011:1244) och avräkningslagen (1986:468)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018 (volym 1a, avsnitt 6.3)

SFS: 2017:1212

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Skatten sänks för personer med sjukersättning och aktivitetsersättning. Syftet är att införa en skattelättnad för dessa inkomster som inte omfattas av jobbskatteavdraget eller det förhöjda grundavdraget och att öka målgruppens ekonomiska standard. En person med högsta möjliga sjukersättning, och genomsnittlig kommunalskattesats, beräknas genom förslaget få en skattesänkning med cirka 2 500 kronor per år.

Höjd skatt för personer bosatta utomlands

Ändring: Lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018 (volym 1a, avsnitt 6.4)

SFS: 2017:1204

Ikraftträdande: 1 januari 2018. Lagen tillämpas på inkomster som uppbärs efter den 31 december 2017.

Den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta höjs med fem procentenheter från 20 till 25 procent av skattepliktig inkomst, som inte utgör sjöinkomst. Enligt regeringens bedömning finns det offentligfinansiella skäl att återställa skattesatsen till 25 procent.

Ändrad beräkning av förmånsvärde för tjänstebil

Ändring: Inkomstskattelagen (1999:1229)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018 (volym 1, avsnitt 6.5)

SFS: 2017:1212

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Bestämmelserna om hur förmånsvärdet för tjänstebil beräknas justeras i vissa delar. Idag ingår fordonsskatt i den s.k. prisbasbeloppsdelen när förmånsvärdet beräknas. Ändringen innebär att bilens faktiska fordonsskatt i stället ska läggas till som en ytterligare post utöver prisbasbeloppsdelen, det ränterelaterade beloppet och det prisrelaterade beloppet. För att öka incitamenten för förmånstagare att begränsa sin privata körning ska betald trängselskatt inte längre ingå i förmånsvärdet. Om en arbetsgivare betalar den anställdes utgifter för privata resor med förmånsbil får den anställde en skattepliktig förmån med motsvarande belopp.

Lättnader i beskattningen av personaloptioner i vissa fall

Ändring: Inkomstskattelagen (1999:1229), socialavgiftslagen (2000:980) och skatteförfarandelagen (2011:1244)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018 (volym 1a, avsnitt 6.6)

SFS: 2017:1212

Ikraftträdande: 1 januari 2018

För att underlätta för små, unga företag att rekrytera och behålla nyckelpersoner inför regeringen bestämmelser om lättnader i beskattningen av personaloptioner i vissa fall. Förmån av personaloption ska inte tas upp till beskattning om vissa villkor är uppfyllda vad gäller företaget, personaloptionen och optionsinnehavaren. Arbetsgivaren ska därmed inte heller betala arbetsgivaravgifter. I stället sker beskattning i inkomstslaget kapital först när den skattskyldige säljer den aktie som har köpts genom utnyttjande av personaloptionen. Om det är fråga om en aktie i fåmansföretag kan de så kallade 3:12-reglerna bli tillämpliga. Det införs även en skyldighet att lämna kontrolluppgift om en sådan personaloption har använts för att köpa aktier. Regelverket utgör ett statligt stöd och har godkänts av Europeiska kommissionen.

Utvidgat växa-stöd till den först anställda – sänkta arbetsgivaravgifter för aktiebolag och handelsbolag

Ändring: Lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018 (volym 1, avsnitt 6.10)

SFS: 2017:1221

Ikraftträdande: 1 januari 2018

För att göra det enklare för små företag att anställa sin första medarbetare utvidgas växa-stödet till att också omfatta vissa aktiebolag och handelsbolag. Utvidgningen innebär att aktiebolag utan anställda, alternativt med en anställd som också är delägare eller närstående till delägare, samt handelsbolag med högst två ägare också omfattas av växa-stödet om de anställer en första person. Anställningen ska omfatta minst 3 månader och innebära en arbetstid på minst 20 timmar per vecka. Sänkningen gäller för månadslöner upp till 25 000 kronor och går att få under högst 12 månader. De nya reglerna föreslås vara temporära och tillämpas på ersättningar som utges till och med den 31 december 2021.

Högre skatt på sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring

Ändring: Lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel och inkomstskattelagen (1999:1229)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:28 Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring

SFS: 2017:1250 och 2017:1251

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Av offentligfinansiella och fördelningspolitiska skäl höjs beskattningen av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring. När schablonintäkten för investeringssparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring beräknas ska kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med en procentenhet i stället för statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter. Förslaget medför att den skattemässiga neutraliteten mellan olika sparformer ökar.

En ny kommunallag skapar förbättrade möjligheter för den lokala demokratin

Ny lag: Kommunallag (2017:725)

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:171 En ny kommunallag

SFS: 2017:725

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Den nya kommunallagen ska ge ett stabilt ramverk för kommuner och landsting, goda förutsättningar för den lokala demokratin och bidra till ett fungerande samspel mellan förtroendevalda och tjänstemän. Medborgarna och samhället i övrigt ska ges goda möjligheter att följa och granska arbetet i kommuner och landsting. Den nya lagen ger fullmäktige möjlighet att bestämma att styrelsen ska kunna fatta beslut om särskilda förhållanden som rör andra nämnders verksamhet. Kommuner och landsting kan besluta att ge kommunal- och landstingsråd möjlighet att vara t.ex. föräldralediga. Den kommunala anslagstavlan ska vara webbaserad. Kommunala beslut som överklagas genom laglighetsprövning och inte kan rättas ska som huvudregel inte verkställas innan de fått laga kraft.

Bättre förutsättningar för fondsparande och hållbara val

Ändringar: Lagen (2004:46) om värdepappersfonder, lagen (2011:1268) om investeringssparkonto, lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringssparfonder med flera lagar och förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:5 Bättre förutsättningar för fondsparande och hållbara val, bet. 2017/18:FiU16, rskr. 2017/18:45.

SFS: 2017:1142–51

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Ändringarna underlättar för investerare att göra hållbara fondval. Förvaltare ska informera om förvaltningen av fonder utifrån aspekter som miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och att motverka korruption. Ändringarna syftar även till att förbättra förutsättningarna för fondsparande, t.ex. genom att möjliggöra för fondförvaltare att föra investeringssparkonto.

Nya regler om marknader för finansiella instrument

Ändringar: Lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:162 Nya regler om marknader för finansiella instrument (MiFID II och MiFIR), bet. 2016/17:FiU35, rskr. 2016/17:353, direktiv 2014/65/EU

SFS: 2017:679

Ikraftträdande: 3 januari 2018

Lagändringarna syftar till att genomföra EU:s direktiv om marknader för finansiella instrument (MiFID II), eller bedöms nödvändiga med anledning av EU:s förordning om marknader för finansiella instrument (MiFIR). Lagändringarna är omfattande och innebär både ändring av nuvarande regler och införande av nya regler för bland annat värdepappersinstitut och börser samt handelsplatser för finansiella instrument.

Finansinspektionen får fler verktyg för makrotillsyn

Ändringar: Lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse och förordningen (2016:1033) om verksamhet med bostadskrediter.

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:22 Ytterligare verktyg för makrotillsyn

SFS: 2017:000, 2017:000, 2017:000, 2017:000.

Ikraftträdande: 1 februari 2018

Finansinspektionen får större möjligheter att motverka finansiella obalanser på kreditmarknaden, till exempel hushållens skuldsättning. Regeringen ska godkänna nya föreskrifter, eftersom denna typ av åtgärder kan få effekter såväl på makroekonomin som på den enskildas ekonomi. Ändringarna innebär även att amorteringskravet också ska tillämpas av kreditgivare som driver verksamhet enligt bolånelagen.

Upphandlingsmyndigheten får utökat uppdrag om rättslig rådgivning om statsstöd till kommuner och landsting

Ändringar: Förordning 2015:527

Beslutsunderlag: Förordning om ändring i förordningen (2015:527) med instruktion

SFS: 2017:000

Ikraftträdande: 15 januari 2018

Upphandlingsmyndigheten får i uppdrag att inrätta en funktion för rättslig rådgivning om statsstöd till kommuner och landsting. EU:s regler för statsstöd sätter ramarna för medlemsstaternas möjligheter att med offentliga medel kunna stödja en viss verksamhet. När en kommun eller landsting stöttar en viss verksamhet med offentliga medel finns risk att detta utgör så kallat statsstöd. Statsstöd är förbjudet om det inte uppfyller vissa på förhand bestämda undantag. Syftet med reglerna om statsstöd är att se till att konkurrensen på EU:s inre marknad inte snedvrids.

Höjt transporttillägg vid transport av punktskattepliktiga varor

Ändringar: Lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018 (avsnitt 6:24)

SFS: 2017:1210

Ikraftträdande: 1 januari 2018

För alkohol- och tobaksvaror samt energiprodukter finns harmoniserade regler om punktskatt inom EU. Reglerna innebär bland annat att viss dokumentation måste följa med transporten och att säkerhet måste ställas för skatten. Om dessa regler inte följs kan en administrativ avgift – transporttillägg – påföras i vissa fall. Ändringen innebär att nivån för transporttillägg höjs från 20 till 40 procent av punktskatten på de varor för vilka bestämmelserna inte har följts. Ändringen motiveras främst av att det behövs mer effektiva åtgärder mot skattefusk på området.

Avskaffad reklamskatt för annonser i periodiska publikationer

Ändring: Lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018

SFS: 2017:1202

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Reklamskatten för annonser i periodiska publikationer som inte utgör annonsblad, katalog eller program avskaffas. Syftet är att stödja dagspressen. Innan ändringen var sådana annonser föremål för 2,5 procent reklamskatt.

Försvarsdepartementet

Försvarsdepartementet ansvarar för Sveriges militära försvar och dess stödmyndigheter. Departementet planerar på strategisk nivå internationella insatser och säkerhetsfrämjande verksamhet och ger uppdrag till myndigheterna att genomföra samt följa upp dessa insatser.

Kontakt

Presskontakt hos försvarsminister Peter Hultqvist:
Pressekreterare Marinette Nyh Radebo
Tfn 072-238 77 44

Generalläkaren byter namn till försvarsinspektören för hälsa och miljö

Ny förordning: Förordning (2017:799) om försvarsinspektören för hälsa och miljöns tillsyn över hälso- och sjukvården, tandvården och smittskyddet

Ändringar: Miljöbalken med flera lagar och förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:144 Tillsyn och kontroll på hälso- och miljöområdet inom försvaret och SOU 2015:79 Tillsyn och kontroll på hälso- och miljöområdet inom försvaret

SFS: 2017:780–806

Ikraftträdande: 1 oktober 2017

Generalläkaren byter namn till försvarsinspektören för hälsa och miljö. Tillsynsansvaret över hälso- och sjukvården, tandvården och smittskyddet inom Försvarsmakten och Försvarets materielverk förtydligas och utvidgas. Ändringarna rör även försvarsinspektörens tillsyn och kontroll över miljö- och hälsoskydd, djurskydd, foder och animaliska biprodukter samt livsmedel.

Ett nytt regemente placeras på Gotland

Ändring: Förordning (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018

SFS: 2017:1304

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Gotlands regemente inrättas som ny organisationsenhet i Försvarsmakten. Regimentet placeras i Visby.

Medinflytandet för totalförsvarspliktiga förnyas och moderniseras

Ny förordning: Förordning om medinflytande för totalförsvarspliktiga

Beslutsunderlag: Ds 2017:50 Ett moderniserat medinflytande för totalförsvarspliktiga

SFS: 2017:1249

Ikraftträdande: 12 januari 2018

Den nya förordningen syftar till att åstadkomma ett förenklat och modernt system som kan tillämpas oberoende av antalet totalförsvarspliktiga. En gemensam kongress med ombud för de totalförsvarspliktiga ersätter Värnpliktskongressen och Civilpliktskongressen. Värnpliktsrådet och Civilpliktsrådet ersätts av en grupp bestående av fem ledamöter som väljs på kongressen, och som ska företräda de totalförsvarspliktiga. Andra skillnader är att den nya förordningen inte reglerar vilka konferenser som ska anordnas eller att Försvarsmakten ska ge ut en tidning.

Justitiedepartementet

Justitiedepartementet lagstiftar på en rad olika områden, som statsrätt och allmän förvaltningsrätt, civilrätt, processrätt, straffrätt samt migrations- och asylrätt. De lagar och förordningar som finns med i denna sammanställning speglar spridningen av departementets ansvarsområden.

Kontakt

Pressamordnare i Justitiedepartementet:
Pressekreterare Miriam Abu Eid
Tfn 072-216 95 65

Presskontakt hos justitie- och inrikesminister Morgan Johansson:
Pressekreterare Sofie Rudh
Tfn 072-545 74 21

Presskontakt hos migrationsminister och biträdande justitieminister
Heléne Fritzon:
Pressekreterare Joanna Abrahamsson
Tfn 072-543 84 89

Tydligare befogenheter för polisen när de verkställer beslut om avvisning eller utvisning

Ändringar: Utlänningslagen (2005:716) och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:191 Tydligare befogenheter för polisen när beslut om avvisning eller utvisning verkställs

SFS: 2017:905 och 2017:906

Ikraftträdande: 1 november 2017

Genom lagändringarna förtydligas regelverket så att det framgår vilka möjligheter Polismyndigheten och Säkerhetspolisen har att använda tvångsåtgärder för att verkställa beslut om avvisning eller utvisning. För att ett sådant beslut ska kunna verkställas får en utlänning, om det behövs, omhändertas under högst 24 timmar och om det finns särskilda skäl under ytterligare 24 timmar. Efter ett beslut om omhändertagande eller ett beslut om förvar ska de åtgärder få vidtas som behövs för att utlänningen ska

kunna få nödvändiga resehandlingar för utresan och för att dennas identitet ska kunna klarläggas. Dessutom görs ytterligare lagändringar som har till syfte att effektivisera verkställighetsarbetet.

Nya regler om att inhämta bevis inom EU och ny lag om europeisk utredningsorder

Ny lag: Lag (2017:1000) om en europeisk utredningsorder

Ny förordning: Förordning (2017:1019) om en europeisk utredningsorder

Ändringar: Lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål med flera lagar och vissa följdändringar i förordningar, bland annat i förordningen (1999:1134) om belastningsregister

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:218 Nya regler om bevisinhämtning inom EU

SFS: 2017:1000–1021

Ikraftträdande: 1 december 2017

Den nya lagen och lagändringarna innebär att direktivet (2014/41/EU) om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området genomförs i svensk rätt. Direktivet grundar sig på principen om ömsesidigt erkännande och syftar till att förenkla och effektivisera bevisinhämtning mellan EU:s medlemsstater. Lagstiftningen reglerar under vilka förutsättningar en svensk åklagare eller allmän domstol kan utfärda en europeisk utredningsorder för att inhämta bevisning som finns i en annan medlemsstat. Den reglerar också under vilka förutsättningar en europeisk utredningsorder från en annan medlemsstat får erkännas och verkställas i Sverige.

Möjlighet att avstå från återkallelse av uppehållstillstånd när arbetsgivaren självmant har avhjälpt brister

Ändring: Utlänningslagen (2005:716)

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:191 Möjlighet att avstå från återkallelse av uppehållstillstånd när arbetsgivaren självmant har avhjälpt brister

SFS: 2017:905 och 2017:906

Ikraftträdande: 1 december 2017

Lagändringen innebär att det är möjligt att avstå från att återkalla ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete om arbetsgivaren, utan att Migrationsverket har vidtagit någon åtgärd, har avhjälpt brister i anställningsvillkoren som annars skulle leda till återkallelse.

Ett nationellt centrum mot våldsbejakande extremism inrättas

Ändring: Förordning (2016:1201) med instruktion för Brottsförebyggande rådet

SFS: 2017:1197

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Ett nationellt centrum mot våldsbejakande extremism inrättas vid Brottsförebyggande rådet. Centrumet ska stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism genom att:

- främja utvecklingen av förebyggande arbete på nationell, regional och lokal nivå
- verka för en högre grad av samordning och effektivitet i det förebyggande arbetet
- ge behovsanpassat stöd till kommuner, myndigheter och andra aktörer som i sin verksamhet hanterar frågor om förebyggande av våldsbejakande extremism
- samla och sprida kunskap om förebyggande av våldsbejakande extremism baserad på forskning och beprövad erfarenhet samt verka för en kunskapsbaserad praktik.

Skyddet för offentliganställdas privata kontaktuppgifter och fotografiska bilder på intranät förstärks

Ändring: Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:208 Några frågor om offentlighet och sekretess

SFS: 2017:1076

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Lagändringen innebär att sekretesskyddet för offentliganställdas privata kontaktuppgifter och fotografier på intranät förstärks så att det gäller alla offentliganställda. Tidigare har skyddet gällt Justitieombudsmannen (JO) och myndigheter där personalen särskilt kan riskera att utsättas för våld eller annat allvarligt men. Lagändringen gäller uppgifter om bostadsadress, privata telefonnummer, fotografier för tjänstekort och uppgifter om närstående. Sekretesskyddet utsträcks samtidigt till att omfatta fotografier på intranät. Lagändringen gäller dock inte personnummer och födelsedatum.

En tidsbegränsad vapenamnesti genomförs våren 2018

Ny lag: Lag (2017:807) om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:185 En tidsbegränsad vapenamnesti 2018

SFS: 2017:807

Ikraftträdande: 1 februari 2018

Syftet med vapenamnestin är att minska antalet illegala vapen i samhället. Den som innehar skjutvapen eller ammunition utan att ha rätt till det ska inte dömas till ansvar för innehavet om han eller hon frivilligt lämnar in vapnet eller ammunitionen till Polismyndigheten under perioden februari–april 2018. Skjutvapen och ammunition som har lämnats in till Polismyndigheten ska som huvudregel tillfalla staten och därefter förstöras.

Skärpta straff för grova vapenbrott och grova brott avseende explosiva varor

Ändringar: Vapenlagen (1996:67) och lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:26 Skjutvapen och explosiva varor – skärpta straff för de grova brotten

SFS: 2017:1138 och 2017:1139

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Antalet anmälda vapenbrott och antalet fall av dödligt våld där skjutvapen används har ökat. Den illegala förekomsten och användning av explosiva varor, främst handgranater, har också ökat de senaste åren. För att motverka den utvecklingen höjs minimistraffen för grovt vapenbrott och grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor från fängelse i ett år till fängelse i två år. Minimistraffen för de synnerligen grova brotten höjs från fängelse i tre år till fängelse i fyra år. Ändringarna av straffskalorna innebär att den som grips med ett skarpladdat vapen eller en handgranat som huvudregel kommer att häktas och dömas till minst två års fängelse. Polisen får också tillgång till nya tvångsmedel, till exempel hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation.

Strängare straff mot vuxnas kontakter med barn i sexuellt syfte

Ändringar: Brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:214 Effektivare lagstiftning mot vuxnas kontakter med barn i sexuellt syfte

SFS: 2017:1068

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Lagändringarna innebär att det blir straffbart redan att föreslå en träff för ett barn under 15 år om syftet är att begå vissa sexualbrott mot barnet. Det ska heller inte längre krävas att den vuxna efter förslaget vidtar någon ytterligare åtgärd för att främja att träffen kommer till stånd. Ändringarna innebär även att maximistraffet höjs från fängelse i ett år till fängelse i två år och att brottsbeteckningen ändras till kontakt för att träffa ett barn i sexuellt syfte.

Skyddet för den personliga integriteten stärks

Ändringar: Brottsbalken, lagen (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och brottskadelagen (2014:322)

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:222 Ett starkt straffrättsligt skydd för den personliga integriteten

SFS: 2017:1134–1137

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Lagändringarna innebär att det straffrättsliga skyddet för den personliga integriteten stärks och moderniseras. Bland annat införs ett nytt brott, olaga integritetsintrång, som gör det straffbart att göra intrång i någon annans privatliv genom att sprida vissa integritetskänsliga bilder eller andra uppgifter. Straffbestämmelserna om ofredande och grovt förtal förtydligas. För den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla utvidgas skyldigheten att ta bort vissa meddelanden från tjänsten till att gälla även meddelanden vars innehåll uppenbart är olaga hot och olaga integritetsintrång. Ändringarna innebär också att rätten till brottskadeersättning för kränkning utvidgas till att omfatta även ersättning för kränkning genom grovt förtal.

Större möjligheter att utesluta advokater ur Advokatsamfundet

Ändring: Rättegångsbalken och lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:209 En utvidgad möjlighet till uteslutning av advokater

SFS: 2017:1024 och 2017:1025

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Möjligheten att utesluta en advokat ur Advokatsamfundet utvidgas. Enligt nuvarande ordning finns det begränsade möjligheter att utesluta en advokat ur Advokatsamfundet på grund av hans eller hennes agerande utanför advokatverksamheten. Förslaget innebär att en advokat, som visar sig uppenbart olämplig att vara advokat genom att begå brott utanför advokatverksamheten, ska uteslutas ur samfundet.

Ersättning till rättsliga biträden beräknas enligt ny modell

Ändring: Förordningen (2009:1237) om timkostnadsnorm inom rättshjälpsområdet

Beslutsunderlag: Promemorian Förenklad modell för beräkning av timkostnadsnorm (Ju2017/06941/DOM)

SFS: 2017:999

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Ändringen innebär att timkostnadsnormen för 2018 fastställs. Normen beräknas enligt en ny modell där uppräkningsindex är knuten till ett tjänsteprisindex. Timkostnadsnormen används för att bestämma ersättningen till rättsliga biträden, till exempel offentliga försvarare och målsägandebiträden, när ersättningen bekostas av allmänna medel. Syftet med den nya modellen är att skapa en förenklad, förutsägbar och rättvisande uppräkning av timkostnadsnormen, som även ska bidra till att dämpa utgiftsutvecklingen för rättsliga biträden.

Kulturdepartementet

Kulturdepartementet ansvarar för frågor som rör kultur, medier, demokrati, mänskliga rättigheter nationellt, de nationella minoriteterna och det samiska folkets språk och kultur. Departementet ansvarar också för arbetet mot diskriminering samt för frågor som rör det civila samhället, trossamfund och begravningsverksamhet.

Kontakt

Presskontakt hos kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke:
Pressekreterare Kristoffer Talltorp
Tfn 072-542 80 32

Fri tillgång till Riksarkivets forskningsarkiv

Ändringar: Förordningen (2009:1593) med instruktion för Riksarkivet

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17: 116 Kulturarvspolitik, prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018

SFS: 2017:000

Ikraftträdande: 1 februari 2018

Abonnemangsavgiften till Riksarkivets digitala forskarsal tas bort. Detta innebär bland annat minskade kostnader för enskilda som bedriver släkt- eller bygdeforskning.

Fler kommuner och landsting blir förvaltningsområde för minoritetsspråk

Ändringar: Förordningen (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetsförordningen)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018, utgiftsområde 1

SFS: 2017:000

Ikraftträdande: 1 februari 2018

Fem nya kommuner (Gislaved, Järfälla, Skellefteå, Söderhamn och Örnsköldsvik) och ett landsting (Jönköpings län) ansluts till förvaltningsområdet för finska. Tre nya kommuner (Luleå, Sundsvall och Åsele) ansluts till förvaltningsområdet för samiska. En ny kommun (Luleå) till förvaltningsområdet för meänkieli. Ändringarna innebär också att

Sametinget fortsättningsvis ska pröva frågor om statsbidrag till Västernorrlands län.

Kulturmiljölagen utvidgas till att gälla även inom ett större område i anslutning runt Sveriges kust

Ändringar: Kulturmiljölagen (1988:950)

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:215 Sveriges sjöterritorium och maritima zoner, SOU 2015:10 Gränser i havet (UF2015/22359/UD/FMR)

SFS: 2017:000

Ikraftträdande: 1 mars 2018

Genom ändringen ska kulturmiljölagen kunna tillämpas även inom den så kallade angränsande zonen runt Sveriges kust i anslutning till Sveriges territorium. Detta innebär bland annat att bestämmelserna om fornminnen även gäller fartyglämningar i den angränsande zonen. Även bestämmelserna om skydd mot att föra ut kulturföremål ur landet och att återlämna olagligt utförda kulturföremål ska tillämpas inom den angränsande zonen.

Ansökningsavgift för att använda metallsökare

Ändringar: Kulturmiljöförordningen (1988:1188)

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17: 116 Kulturarvspolitik, promemoria Förslag om införande av ansökningsavgift för metallsökarärenden Ku2016/01648/KL, promemoria Önskvärda ändringar i kulturmiljöförordningen Ku2015/00974/KL

SFS: 2017:1083

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Genom ändringarna i kulturmiljöförordningen införs en ansökningsavgift för metallsökarärenden alternativt tillstånd att medföra och använda metallsökare. Avgiftsklass 2 (för närvarande 750 kr) ska tillämpas och varje geografiskt avgränsat område ska behandlas som ett avgiftsbelagt ärende. Ändringarna innebär också att plikten för länsstyrelserna att samråda med Riksantikvarieämbetet i ärenden som är av större vikt tas bort. I de fall Polismyndigheten eller Kustbevakningen tar emot fornfynd ska de underrätta länsstyrelserna istället för som tidigare Riksantikvarieämbetet.

Miljö- och energidepartementet

Miljö- och energidepartementet ansvarar för frågor som rör minskade klimatutsläpp, hållbar stadsutveckling, en giffri vardag, en hållbar energianvändning och frågor för att stärka den biologiska mångfalden på land och i vatten. Departementet ansvarar också för frågor som rör kretslopp och avfall, strålsäkerhet, skydd och skötsel av värdefull natur samt internationellt miljö- och energisamarbete.

Kontakt

Presskontakt hos miljöminister Karolina Skog:

Pressekreterare Hanna Björnfors

Tfn 072-500 92 11

Tydligare regler för att bedöma miljöpåverkan

Ny förordning: Miljöbedömningsförordningen (2017:966)

Ändringar: Miljöbalken med flera lagar och förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:200 Miljöbedömningar

SFS: 2017:955, 956, 960, 962, 964, 966, 968, 970, 972, 973, 984 och 1031–1038

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Beslutet innebär förändringar i miljöbalken om miljöbedömningar och följdändringar i sektorslagstiftning. Nya ord och uttryck introduceras i syfte att tydliggöra processerna för miljöbedömning. För miljöbedömning av planer och program är det nya kapitlet tydligare i vad som krävs för att EU:s direktiv om strategiska miljöbedömningar ska få genomslag. För miljöbedömning av verksamheter och åtgärder innehåller det nya kapitlet bestämmelser för att genomföra de senaste ändringarna i EU-direktivet om miljökonsekvensbeskrivningar. Där är bestämmelserna för miljökonsekvensbeskrivningar olika beroende på om de antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Syftet är att en miljöbedömning ska krävas i den utsträckning det är miljömässigt motiverat.

Miljöprövningsmyndigheterna får möjlighet att göra samlade provningar

Ändringar: Förordningen (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer

SFS: 2017:980

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Ändringen innebär att en samlad prövning kan göras vid miljöprövningsdelegationen av ärenden som har ett samband med varandra och som har samma sökande.

Nya regler om avgifter på elområdet

Ny förordning: Förordningen (2017:1040) om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift

Ändringar: Elberedskapslagen (1997:288)

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:201 Elberedskapsavgift

SFS: 2017:1039 och 1040

Ikraftträdande: 1 januari 2018

De nya bestämmelserna om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift innebär att

- underlaget för att ta ut avgifterna blir så kallade uttagpunkter i stället för abonnemang,
- det blir tydligare vilka myndighetskostnader som ska täckas med avgifterna, och
- elnätsföretagens rapportering, uppgifter och betalning av avgifter blir enklare.

Större möjlighet att använda biogas i naturgasnätet

Ändringar: Naturgaslagen (2005:403) och naturgasförordningen (2006:1043)

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:202 Biogas i naturgasnätet

SFS: 2017:1029 och 1041

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Lagändringen syftar till att underlätta inmatningen av biogas i naturgasnät. Den som har en naturgasledning ska på begäran utan dröjsmål lämna skriftlig uppgift om de villkor som gäller för gasens kvalitet, lukt eller tryck. Innehavaren ska även offentliggöra villkoren. Energimarknadsinspektionen får meddela närmare föreskrifter om hur naturgasföretagen ska uppfylla sin skyldighet att lämna information om tekniska villkor för anslutning till en naturgasledning.

Naturvårdsverket blir tillståndsmyndighet för utsläppsrätter

Ändringar: Förordningen (2004:1205) om handel med utsläppsrätter

SFS: 2017:1030

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Ändringen innebär att Naturvårdsverket blir tillståndsmyndighet enligt lagen om handel med utsläppsrätter.

Tydligare finansiering för att hantera kärnavfall

Ändringar: Lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet, lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter, förordningen (2017:1179) om finansiering av kärntekniska restprodukter, förordningen (2017:1181) om förvaltningen av kärnavfallsfondens medel och förordningen (2017:1181) om ändring i förordningen (2017:1179) om finansiering av kärntekniska restprodukter

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:199 Reglerna om finansiering av kärnavfallshanteringen

SFS: 2017:1065–1067 och 1179–1181

Ikraftträdande: 1 och 20 december 2017 samt 1 januari 2018

Lagen förtydligar hur kärnavfallsavgiften ska beräknas och hur stora säkerheter som ska ställas. Medlen i kärnavfallsfonden ska förvaltas aktsamt, vilket kan inkludera placering i bl.a. aktier.

Kostnaderna för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall ska fortfarande täckas av dem som genererat avfallet. Staten ska inte betala varken för avveckling eller slutförvar.

Det blir tydligare hur kärnavfallsavgiften, finansieringsbeloppet och kompletteringsbeloppet ska beräknas. Kärnavfallsavgiften ska beräknas på en driftstid på 50 år. Reglerna om kärnavfallsfonden utvecklas. Fondens medel förvaltas liksom tidigare av myndigheten Kärnavfallsfonden. Förvaltningen ska ske aktsamt och ansvarsfullt med hänsyn till miljöaspekter och sociala aspekter. Minst 60 procent av tillståndshavarnas andel i fonden ska vara placerad i så kallade säkra tillgångar. Resterande medel får placeras i mer riskfyllda tillgångar.

Förändrade kriterier för att biodrivmedel och flytande biobränslen ska anses hållbara

Ändringar: Lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:217 Genomförande av ändringar i förnybartdirektivet – ILUC

SFS: 2017:1094

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Lagändringarna innebär ändrade definitioner av avfall och restprodukter. De innebär också ändrade krav i fråga om att minska växthusgasutsläpp för att biodrivmedel och flytande biobränslen ska anses vara hållbara. De som är rapporteringsskyldiga får en utökad uppgiftsskyldighet. Statens energimyndighet får återkalla ett hållbarhetsbesked om rapporteringsskyldigheten enligt lagen har upphört. Ett mål införs om att andelen avancerade biodrivmedel år 2020 ska vara minst 0,5 procent av de 10 procentenheter som utgör förnybartdirektivets mål för förnybar energi i transportsektorn.

Tillsynsansvaret för EU:s kvicksilverförordning övergår till kommuner, länsstyrelser och Kemikalieinspektionen

Ändringar: Miljötillsynsförordningen (2011:13)

SFS: 2017:1239

Ikraftträdande: 26 december 2017

Genom ändringen får kommunerna, länsstyrelserna och Kemikalieinspektionen ansvaret för tillsynen över EU:s kvicksilverförordning (EU) 2017/852. Tillsynsansvaret fördelas därmed på samma sätt som tillsynsansvaret över det nu gällande svenska kvicksilverförbudet.

Näringsdepartementet

Näringsdepartementet har ansvar för frågor som rör bostäder och byggande, bolag med statligt ägande, digitaliseringspolitik, näringsliv, landsbygd, livsmedel, regional tillväxt, postfrågor samt transporter och infrastruktur.

Kontakt

Presskontakt hos närings- och innovationsminister Mikael Damberg:
Pressekreterare Daniel Ferreira
Tfn 076-135 56 92

Presskontakt hos infrastrukturminister Tomas Eneroth:
Pressekreterare Maja Zachrisson
Tfn 070-266 31 05
tf pressekreterare Adriana Haxhimustafa
Tfn 070-219 81 64

Presskontakt hos bostads- och digitaliseringsminister Peter Eriksson:
Pressekreterare Carl-Martin Vikingsson
Tfn 076-135 38 78

Presskontakt hos landsbygdsminister Sven-Erik Bucht:
Pressekreterare Maria Soläng
Tfn 072-206 19 47

Gemensamma standarder för att ladda fordon som drivs av el eller vätgas

Ändring: Förordning (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel

SFS: 2016:917

Ikraftträdande: 18 november 2016 men tillämpas första gången på laddningspunkter och tankstationer som tas i bruk eller förnyas efter 17 november 2017.

Publika laddningspunkter för elfordon, och tankstationer för vätgasdrivna fordon, ska vara anpassade till internationella standarder. Syftet är att underlätta för utbyggnaden av infrastrukturen för alternativa drivmedel och för att underlätta för konsumenterna. I praktiken innebär det att

anslutningsdon och uttag vid dessa laddningspunkter och tankstationer ska vara desamma överallt. Det är dock tillåtet att vid t.ex. en laddningspunkt ha flera olika sorters uttag, så länge som en av dessa följer den angivna standarden.

Kraven på postförsändelser ändras

Ändring: Förordning om ändring i postförordningen (2010:1049)

SFS: 2017:918

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Ändringen innebär att den samhällsomfattande posttjänsten ska uppfylla kravet att minst 95 procent av de inrikes brev som lämnas in för tvådagarsbefordran ska ha delats ut inom två påföljande arbetsdagar, oavsett var i landet breven har lämnats in. När det gäller adresserade försändelser som väger högst 2 kg och som lämnas in för gränsöverskridande postbefordran ska minst 85 procent av försändelserna ha delats ut inom tre påföljande arbetsdagar och minst 97 procent ha delats ut inom fem påföljande arbetsdagar.

Konkurrensverket får besluta om företagskoncentrationer

Ändringar i lag: Konkurrenslagen (2008:579)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:15 Ändringar i konkurrenslagen

SFS: 2017:986

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Förbud eller ålägganden i fråga om företagskoncentrationer, till exempel sammanslagningar av företag, beslutas av Konkurrensverket i första instans. Verkets beslut får överklagas till Patent- och marknadsdomstolen. Det är en ändring jämfört med tidigare då domstolen fattade beslut med förslag från Konkurrensverket.

Enklare regler för sjöfarten

Ändringar i lag: Sjölagen (1994:1009) och lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:205 Regelförenkling för sjöfarten

SFS: 2017:1056 och 2017:1055

Ikraftträdande: 1 februari 2018

Det införs ändringar i syfte att underlätta för sjöfartsnäringen, t.ex. att registreringen av mindre skepp förenklas genom att storleksmått för indelningen av fartyg i skepp och båtar ändras. Valet av storleksmått innebär en anpassning till nya storleksmått beträffande vissa sjösäkerhetskrav, t.ex. krav på så kallat fartcertifikat. Det införs även enklare regler för registrering av skepp som förvärvats i utlandet. Rätten till skeppsnamn avvecklas.

Fiskelagen anpassas till EU och ger ökade befogenheter vid överträdelser

Ändring i lag: Fiskelagen (1993:787)

SFS: 2017:945

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Pricksystemet i fiskelagen utvidgas till att även omfatta överträdelser av landningsskyldigheten, det vill säga skyldigheten att ta ombord och landa i hamn all fångad fisk som har en kvot inom EU. Pricksystemet innebär att licensinnehavare och befälhavare tilldelas prickar vid vissa allvarliga överträdelser av den gemensamma fiskeripolitiken. Fiskelicensen kan dras in och en befälhavare meddelas förbud att under en viss tid verka som befälhavare. Ändringen sker efter ändringar i kontrollförordningen på fiskets område, rådets förordning (EG) nr 1224/2009.

Fler företag kan få förskottsutbetalningar av stöd från Europeiska havs- och fiskerifonden

Ändring: Förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

SFS: 2017:867

Ikraftträdande: 17 oktober 2017

Inom fiskerinäringen och vattenbruksnäringen har mikroföretag, det vill säga företag som sysselsätter färre än 10 personer och vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger 2 miljoner euro per år, ofta svårt att bära kostnader för investeringar i väntan på utbetalning av stöd. Det kan t.ex. gälla investeringar i rovdjurssäkra eller selektiva redskap vilka syftar till att öka lönsamheten i det småskaliga fisket och skapa förutsättningar för ett hållbart fiske. Ändringen innebär att även mikroföretag får möjlighet till förskottsutbetalningar av stöd från Europeiska havs- och fiskerifonden och därmed får fler företag bättre förutsättningar att investera i sin verksamhet.

Förare som använder mobiltelefon under färd får inte hålla den i handen

Ändringar: Förordning om ändring i trafikförordningen (1998:1276)

Beslutsunderlag: Transportstyrelsens rapport TSV 2016-1774

SFS: 2017:000

Ikraftträdande: 1 februari 2018

Ändringen innebär att förare som använder mobiltelefon eller annan kommunikationsutrustning under färd får inte hålla den i handen. Sedan tidigare gäller att föraren får ägna sig åt aktiviteter som användning av mobiltelefon och annan kommunikationsutrustning endast om det inte inverkar menligt på förandet av fordonet. Förbudet mot att hålla utrustningen i handen gäller utan att det behöver göras en prövning av om användningen påverkat framförandet av fordonet menligt.

Regeringen får möjlighet att ändra kraven tillfälligt i plan- och bygglagen om det kommer många asylsökande

Ändringar i lag: Plan- och bygglagen (2010:900)

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:195 Undantag från vissa bestämmelser i plan- och bygglagen vid tillströmning av asylsökande

SFS: 2017:985

Ikraftträdande: 1 januari 2018

I plan- och bygglagen får regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om undantag från vissa bestämmelser i lagen i syfte att boenden för asylsökande snabbt ska kunna anordnas. En förutsättning är att tillströmningen av asylsökande har varit eller kan väntas bli särskilt omfattande. Föreskrifterna ska bl.a. gälla undantag från lagens bestämmelser om bygglov, rivningslov och marklov med mera, och om genomförande av bygg-, rivnings- och markåtgärder. Föreskrifterna om undantag får endast gälla åtgärder som pågår under högst tre år.

Socialdepartementet

Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd. De handlar om att främja människors hälsa och samtidigt se till att sjuka får den vård de behöver. De omfattar försäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är sjuka, äldre eller när barnen är små. Omsorg om personer med sociala svårigheter, med funktionsnedsättning eller om äldre är andra frågor. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för barn, funktionshinderspolitik och med jämställdhet mellan kvinnor och män.

Kontakt

Pressamordnare i Socialdepartementet:

Pressekreterare Victor Harju

Tfn 072-504 36 70

Presskontakt hos socialförsäkringsminister Annika Strandhäll:

Pressekreterare Karin Boman Röding

Tfn 076-116 65 62

Presskontakt hos barn-, äldre- och jämställdhetsminister Åsa Regnér:

t.f. pressekreterare Sami Mashial

Tfn 076-144 17 03

Ett mer ändamålsenligt klagomålssystem i hälso- och sjukvården

Ny lag: Lag om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården

Ändringar: Patientsäkerhetslagen (2010:659) med flera lagar och förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:122 Ett mer ändamålsenligt klagomålssystem i hälso- och sjukvården

SFS: 2017:372–380

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Genom lagändringarna förtydligas att det i första hand är vårdgivarna som besvarar klagomål från patienter i hälso- och sjukvården och att patientnämndernas huvuduppgift är att hjälpa och stödja patienter med att få sina klagomål besvarade av vårdgivarna. Som en konsekvens av det begränsas Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) utredningsskyldighet i klagomålsärenden till att främst gälla allvarigare händelser. Därigenom

skapas ett mer ändamålsenligt klagomålssystem så att patienter snabbare kan få sina klagomål besvarade och åtgärder kan vidtas för att förebygga vårdskador i ett tidigt skede. Samtidigt kan IVO utveckla den egeninitierade tillsynen så att insatser genomförs där behoven av tillsyn är som störst.

Ökad samverkan inför det att en patient skrivs ut från slutet hälso- och sjukvård

Ny lag: Lag om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård

Ny förordning: Förordning om fastställande av belopp för vård av utskrivningsklara patienter

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:106 Samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård och prop. 2017/18:12 Ny övergångsbestämmelse i lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård

SFS: 2017:612–617 och 2017:1130–1131

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Syftet med den nya lagen är att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda. Lagen gäller personer som efter utskrivning från slutet vård behöver insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den landstingsfinansierade öppna vården. I lagen tydliggörs det att verksamheter tidigt måste börja planera inför patientens utskrivning från slutet vård. Lagen innehåller bestämmelser om samverkan mellan landsting och kommun. Huvudmännen förväntas komma överens om kommunens betalningsansvar för patienter som vårdas inom den slutna vården efter det att de bedömts vara utskrivningsklara. Lagen innehåller bestämmelser om sådana överenskommelser inte har kommit till stånd.

Nytt särskilt bidrag inom bostadsbidraget för barn som bor växelvis ersätter underhållsstödet

Ändring: Socialförsäkringsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:6 Nytt särskilt bidrag inom bostadsbidraget för barn som bor växelvis

SFS: 2017:1123

Ikraftträdande: 1 mars 2018

Ett särskilt bidrag införs inom bostadsbidraget för barn som bor växelvis. Bidraget lämnas månadsvis med 1 300 kronor för ett barn, 1 600 kronor för två barn och 2 100 kronor för tre eller fler barn. Har ett hushåll både

hemmavarande och växelvist boende barn blir bidraget lägre. Bidraget ersätter dagens underhållsstöd för barn som bor växelvis, och som nu avvecklas stegvis så att det försvinner helt om fyra år. De inkomstgränser vid vilka man minskar bostadsbidraget höjs till 150 000 kronor för en ensamstående och 75 000 kronor för den som är gift. Umgängesbidraget inom bostadsbidraget höjs till 500 kronor för ett barn, 600 kronor för två barn och 700 kronor för tre eller fler barn. Har ett hushåll hemmavarande eller växelvist boende barn lämnas umgängesbidrag med 100 kronor för varje barn som bor där tidvis.

Höjd riksnorm för beräkning av försörjningsstöd för 2018

Ändring: Socialtjänstförordningen (2001:937)

SFS: 2017:1184

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Rätten till försörjningsstöd regleras i socialtjänstlagen (2001:453) och utgör en del av det ekonomiska biståndet. I socialtjänstlagen regleras för vilka kostnader som försörjningsstöd lämnas (t.ex. livsmedel, kläder och telefon) och att det för beräkningen av kostnaderna ska finnas en riksnorm för hela riket. Beräkningar av kostnader enligt riksnormen finns i socialtjänstförordningen. Ändringen innebär att samtliga poster i riksnormen höjs med 1,6 procent och att samtliga poster för barns personliga kostnader höjs med 200 kronor.

Bättre förmåner för vård av sjuk närstående och enklare överföring av premiepensionsrätt mellan makar

Ändring: Socialförsäkringsbalken med flera lagar

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:10 Vissa socialförsäkringsfrågor

SFS: 2017:1124–1129

Ikraftträdande: 1 januari 2018

I dag har den som vårdar en svårt sjuk närstående rätt till närståendepenning för hel, halv eller fjärdedels dag om man uppfyller vissa krav. Nu införs även möjligheten att få tre fjärdedels närståendepenning samt en motsvarande rätt till ledighet från arbetet. Reglerna för överföring av premiepensionsrätt till en make förenklas på så sätt att det räcker om den make som överför premiepensionsrätt anmäler överföringen till Pensionsmyndigheten. Dessutom förlängs tiden för att anmäla en överföring.

Ändrad anmälningsskyldighet för Barnombudsmannen

Ändring: Lag (1993:335) om Barnombudsman, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:19 Barnombudsmannens anmälningsskyldighet

SFS: 2017:1245–1246

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Barnombudsmannens anmälningsskyldighet ändras så den överensstämmer med anmälningsskyldigheten i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen som gäller för myndigheter, befattningshavare och yrkesverksamma som kommer i kontakt med barn och ungdomar och deras förhållanden på ett sådant sätt att de kan få indikationer om att ett barn far ill. Barnombudsmannen ges även möjlighet att till Inspektionen för vård och omsorg lämna uppgifter som kan vara av betydelse för dess tillsyn.

Höjt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd

Ändring: Socialförsäkringsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018, utgiftsområde 11

SFS: 2017:1205

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Vid beräkning av bostadstillägg ska 96 procent av bostadskostnaden per månad beaktas av den del som inte överstiger 5 000 kronor för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift. Vid beräkningen ska därutöver 70 procent av bostadskostnaden per månad beaktas av den del som överstiger 5 000 kronor men inte 5 600 kronor för den som är ogift och den del som överstiger 2 500 kronor men inte 2 800 kronor för den som är gift. Den skäligen bostadskostnaden inom förmånerna särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd ska 2018 höjas till 6 620 kronor i månaden för den som är ogift och 3 310 kronor i månaden för den som är gift.

Ekonomiskt stöd i väntan på slutligt beslut om sjukpenning

Ändring: Socialförsäkringsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018
utgiftsområde 10

SFS: 2017:1305–1307

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Ändringen innebär att ett ärende om sjukpenning eller sjukpenning i särskilda fall inte ska få avgöras till den försäkrades nackdel utan att han eller hon har underrättats om innehållet i beslutet och fått tillfälle att yttra sig över det. Försäkringskassan får en utökad möjlighet att lämna sjukpenning eller sjukpenning i särskilda fall för tiden till dess ett ärende slutligen har avgjorts. Om den försäkrade har ansökt om sjukpenning ska den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) vara oförändrad under tiden som den försäkrade väntar på slutligt beslut, om det inte finns skäl som talar emot ett sådant skydd.

Höjt barnbidrag

Ändring: Socialförsäkringsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018
utgiftsområde 12

SFS: 2017:1308

Ikraftträdande: 1 mars 2018

Barnbidraget höjs med 200 kronor, från 1 050 kronor i månaden till 1 250 kronor i månaden för varje barn. Även det förlängda barnbidraget höjs från 1 050 kronor i månaden till 1 250 kronor i månaden.

Utbildningsdepartementet

Utbildningsdepartementet ansvarar för regeringens utbildnings-, forsknings- och ungdomspolitik. Departementet arbetar med frågor som exempelvis handlar om skolresultat, lärarförsörjning, etablering av nyanlända i skolan och levnadsvillkor för unga. Departementet arbetar även med frågor om bland annat universitets och högskolors verksamhet, forskningsfinansiering och studiefinansiering.

Kontakt

Presskontakt hos utbildningsminister Gustav Fridolin:

Pressekreterare Emma Stark

Tfn 072-551 16 05

Pressekreterare Hanna Hessling

Tfn 072-557 38 01

Presskontakt hos gymnasie- och kunskapslyftsminister Anna Ekström:

Pressekreterare Helena Paues

Tfn 072-209 45 20

Presskontakt hos minister för högre utbildning och forskning

Helene Hellmark Knutsson:

Pressekreterare Jens Petersen

Tfn 070-293 69 35

Skolstart vid sex års ålder

Ändringar: Skollagen (2010:800), skolförordningen (2011:185) och förordningen (1970:340) om skolskjutsning

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:9 Skolstart vid sex års ålder

SFS: 2017:1115, 2017:1116 och 2017:1117

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Ändringarna innebär att skolplikten för barn bosatta i Sverige ska inträda ett år tidigare än i dag, det vill säga redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år. Skolplikten förlängs därmed med ett år och blir i regel tioårig. Skolplikten ska normalt börja i förskoleklassen och fortsätta i grundskolan, om inte barnet tas emot i grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan. Barn kan under vissa förutsättningar få börja tidigare i förskoleklassen

liksom i årskurs 1, eller få skolplikten uppskjuten ett år. Eleverna i förskoleklassen får rätt till kostnadsfri skolskjuts och skolmåltider på samma villkor som grundskoleelever. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2018 och tillämpas från och med höstterminen 2018. Den obligatoriska förskoleklassen startar alltså läsåret 2018/19.

Ändringar om språk, betyg och timplan i grundskolan

Ändring: Skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:143 En stadieindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor och skolförordningen (2011:185)

SFS: 2017:620 och 2017:1236

Ikraftträdande: 1 juli 2018

Ändringarna innebär att benämningarna låg-, mellan- och högstadium införs i skollagen samt att timplanen i grundskolan ska delas in i dessa stadier. Moderna språk anges som ett ämne i skollagen och undervisningstiden i sameskolan utökas med 48 timmar för språkval. En stadieindelad timplan medför att undervisningen i språk påbörjas senast i årskurs 6. Betyg i grundskolan och sameskolan ska sättas i samtliga ämnen från och med årskurs 6. Detsamma ska gälla i grundsärskolan, om en elev eller vårdnadshavare begär att betyg ska sättas. I specialskolan ska betyg sättas från och med årskurs 7. Slutligen förtydligas bestämmelsen om anpassad studiegång i grundskolan, specialskolan och sameskolan så att det framgår att stöd ska utformas så att eleven så långt det är möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolan.

Nationella prov får större betydelse och digitaliseras

Ändring: Skollagen (2010:800), skolförordningen (2011:185), gymnasieförordningen (2010:2039), förordning (2011:1108) om vuxenutbildning, förordning (1992:1083) om viss uppgiftsskyldighet för huvudmän inom skolväsendet m.m. och förordning (2017:1106) om en försöksverksamhet med datorbaserade nationella prov, extern bedömning och medbedömning

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:14 Nationella prov – rättvisa, likvärdiga, digitala

SFS: 2017:1104-1110

Ikraftträdande: 29 juni 2018

Ändringen i skollagen innebär att resultat på nationella prov särskilt ska beaktas vid betygssättningen. För att öka likvärdigheten, rättssäkerheten och effektiviteten genomförs fler ändringar: Syftet med de nationella proven respektive nationella bedömningsstöden tydliggörs, elevens lösningar på nationella prov ska bedömas av någon annan än den undervisande läraren och elevlösningar ska vara avidentifierade. De nationella proven och de nationella bedömningsstöden ska även digitaliseras. Som ett första steg ska uppsatser och andra uppgifter som prövar skriftlig framställning få genomföras på dator.

Tydligare riktlinjer för politisk information i skolundervisning

Ändring: Skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:17 Politisk information i skolan, bet. 2017/18:UbU6, rskr. 2017/18:42

SFS: 2017:1112

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Nya bestämmelser införs i skollagen som anger att det är rektorn som beslutar om politiska partier ska bjudas in för att medverka i utbildningen. Om politiska partier bjuds in får antalet begränsas till de partier som är representerade i antingen riksdagen, vald församling i en eller flera kommuner eller i Europaparlamentet. Rektorn får även bjuda in politiska partier utifrån ett annat urval, om urvalet sker på en annan objektiv grund. Rektorn får dessutom besluta att eleverna, som ett led i utbildningen, ska ges möjlighet att på lämpligt sätt ta del av information också från andra politiska partier som inte har bjudits in.

Fortsatt stöd till ökad undervisningstid i svenska för nyanlända elever

Ändring: Förordning (2017:1157) om ändring i förordningen (2013:69) om försöksverksamhet med ökad undervisningstid i svenska eller svenska som andraspråk för nyanlända elever i grundskolan.

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018, utgiftsområde 16

SFS: 2017:1157

Ikraftträdande: den 1 januari 2018

Det är viktigt att fortsätta stärka nyanlända elevers möjlighet att klara sin skolgång för att fullt ut kunna delta i den ordinarie undervisningen. Därför

förlängs statsbidraget till försöksverksamheten i svenska eller svenska som andraspråk för nyanlända elever i grundskolan till att gälla för hela 2018.

Rätt för nyanlända att fullfölja introduktionsutbildning vid flytt till en annan kommun

Ändring: Lag (2017:892) om ändring i skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:190 Rätt att fullfölja introduktionsprogram i gymnasieskolan efter flytt till en annan kommun, bet. 2017/18:UbU3, rskr. 2017/18:1

SFS: 2017:892

Ikraftträdande: 1 november 2017

Ändringen innebär att en elev som har flyttat till en annan kommun har rätt att fullfölja utbildningen på ett påbörjat introduktionsprogram eller på ett annat introduktionsprogram hos den nya hemkommunen. Eleven har också under vissa förutsättningar rätt att fullfölja utbildningen i en fristående skola.

Enklare att ansöka om lärarlegitimation för utländska medborgare

Ändring: Förordning (2017:948) om ändring i förordningen (2011:326) om behörighet för lärare och förskollärare

Beslutsunderlag: SOU:2016:35 Vägen in till det svenska skolväsendet

SFS: 2017:948

Ikraftträdande: 1 december 2017

Skolverket ska i ett ärende om ansökan om legitimation, som grundas på ett bevis över utländsk lärar- eller förskollärarexamen, inhämta ett yttrande från Universitets- och högskolerådet innan ärendet avgörs. I syfte att förenkla ansökningsprocessen för tredjelandsmedborgare införs, i likhet med vad som redan gäller för EU-medborgare, ett undantag då ett inhämtande inte bedöms behövas.

Malmö högskola blir Malmö universitet

Ändring: Förordning om ändring i högskoleförordningen (1993:100), bilaga 1.

SFS: 2016:939

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Genom ändringen får Malmö högskola benämningen Malmö universitet. Det är regeringen som föreskriver om hur statliga universitet och högskolor ska benämnas.

Fortsatt möjlighet att behandla personuppgifter för forskning om vad arv och miljö betyder för människors hälsa

Ändring: Lag om fortsatt giltighet av lagen (2013:794) om vissa register för forskning om vad arv och miljö betyder för människors hälsa

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:204 Fortsatt giltighet av lagen om vissa register för forskning om vad arv och miljö betyder för människors hälsa

SFS: 2017:1102

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Syftet med lagen är att skapa ett tydligt rättsligt stöd för statliga universitet och högskolor att behandla personuppgifter i olika forskningsprojekt, om den enskilda samtycker. Projekten handlar om vad arv och miljö betyder för uppkomsten och utvecklingen av olika typer av sjukdomar och för människors hälsa i övrigt. Bestämmelserna i lagen innebär ett skydd för enskildas personliga integritet. Lagen är tidsbegränsad och förlängs till den 31 december 2020 i avvaktan på förslag från Forskningsdatautredningen, om långsiktig reglering av forskningsdatabaser.

Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft

Detta sammanfattar en forskningspolitisk proposition som tas fram vart fjärde år. Sammanfattningen fokuserar på satsningar 2017-2020 och innehåller inga konkreta lagförslag.

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:50 Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft

Ikraftträdande: 1 januari 2018

Regeringen presenterar i propositionen sin forskningspolitik i ett tioårigt perspektiv med särskilt fokus på satsningar 2017–2020. Syftet är att Sverige ska vara en ledande kunskapsnation och ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer. En utgångspunkt är att värna den fria forskningen samtidigt som forskningspolitiken svarar mot globala och nationella samhällsutmaningar. Prioriterade utmaningar är klimat och miljö, hälsa, ökad digitalisering, ett hållbart samhälle och förbättrade kunskapsresultat i det

svenska utbildningssystemet. Satsningarna på innovation kopplas till prioriteringarna i regeringens samverkansprogram som knyter an till samhällsutmaningarna. Programmen är Nästa generations resor och transporter, Smarta städer, Cirkulär och biobaserad ekonomi, Life science och Uppkopplad industri och nya material.

Utrikesdepartementet

Utrikesdepartementet ansvarar, tillsammans med utlandsmyndigheterna, för Sveriges förbindelser med andra länder. På Utrikesdepartementet formuleras de handlingsalternativ som ligger till grund för regeringens ställningstaganden i utrikes- och biståndspolitiska frågor samt i frågor om internationell handelspolitik.

Kontakt

Presskontakt hos utrikesminister Margot Wallström:

Pressekreterare Erik Wirkensjö

Tfn 070-317 64 71

Pressekreterare Pezhman Fivrin

Tfn 072-526 68 18

Presskontakt hos ministern för internationellt utvecklingssamarbete och klimat Isabella Lövin:

Pressekreterare Anders Maxson

Tfn 072-453 20 54

Pressekreterare Maud Larsen

Tfn 072-452 50 29

Presskontakt hos EU- och handelsminister Ann Linde:

Pressekreterare Darina Agha

Tfn 072-708 16 27

Ökad tydlighet om Sveriges gränser i havet och ökade möjligheter att utöva kontroll

Ny lag: Lag om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner och lag om Sveriges angränsande zon

Beslutsunderlag: Prop. 2016/17:215 Sveriges sjöterritorium och maritima zoner

SFS: 2017:1272 och 2017:1273

Ikraftträdande: 1 mars 2018

Lagen om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner är en ny sammanhållen lag som anger Sveriges sjöterritorium och maritima zoner med enhetliga geografiska koordinater. Lagen ersätter dels nuvarande lagstiftning om

Sveriges sjöterritorium, dels bestämmelser i nuvarande lagstiftning om kontinentalsockeln och om Sveriges ekonomiska zon.

Lagen om Sveriges angränsande zon inrättar en angränsande zon runt Sveriges kust i direkt anslutning till territorialhavet, högst 24 nautiska mil räknat från baslinjerna. Inom zonen får Sverige utöva nödvändig kontroll för att förhindra och bestraffa överträdelser på svenskt territorium av bestämmelser som rör tullar, skatter, inresa eller hälsofrågor. Sverige får också skydda arkeologiska och historiska föremål som påträffas inom den angränsande zonen.

Viktigare lagar och förordningar inför årsskiftet 2017/2018

Statsrådsberedningen

Växel: 08-405 10 00

103 33 Stockholm